Št. 198. Trst, v soboto 19. julija 1913. Tečaj XXXVIII.

IZHAJA VSAK DAN

razen ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 3. zjutraj. Posamične štev. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih trgovinah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele štev. po 5 nvč. (10 stot.) OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm. Smrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 5 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inseratni oddelek uprave „Edinosti". — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost" za Primorsko.

„V edinosti je moč!"

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI" stane: za celo leto Kron 5·20, za pol leta Kron 2·60. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopisi se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost". - Natisnila Tiskarna „Edinost", vpisana zadruga z omejenim poroštvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti štev. 20. Poštno-hranilnični račun štev. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Pred evropsko intervencijo.

Rusofobski kurz v Sofiji. - Pogajanja z Rumunijo.

Velesile za mir.

DUNAJ 18. (Izv.) **Od izvrstno informirane in odločno zanesljive strani smo izvedeli:**

Bolgarska vlada je bila danes potom ruskega kabineta obveščena o mirovnih pogojih Srbije in Grško. Čim bo Rusija bolgarski vladi te pogoje tudi oficijalno naznanila, je verjetno, da jih bo nova bolgarska vlada a limine odklonila. Za ta slučaj pa pripravljajo velesile pod vodstvom angleške vlade skupno intervencijo, v kateri hočejo vojskujočim se državam nujno nasvetovati takojšnjo sklenitev miru, sicer da bodo velesile same prevzele likvidacijo druge balkanske vojne v svoje roke.

Zatrjuje se nam tudi, da so si velesile edine v tem, da Bolgarska politično nikakor ne sme biti uničena in smatrajo vsi kabineti grške mirovne pogoje za pretirane.

Ostra demarša tripleentente pri Porti.

CARIGRAD 18. (Izv.) *Zastopniki tripleentente so napravili danes ostro demaršo pri Porti in zahtevali, da respektira londonske mirovne pogoje.*

Rusofobi na Bolgarskem na krmilu.

Položaj na Balkanu.

SOFIJA 18. (Uradno.) ***Novi kabinet je že sestavljen. Predsedstvo je prevzel Radoslavov, portfelj zunanjega ministrstva pa Genadijev.***

DUNAJ 18. (Izv.) Največ pozornosti vzbuja danes politični preobrat, ki se je izvršil v Sofiji, kjer so prejšnje opozicijonalne stranke, Radoslavovisti in Stambulovisti, ki so znani kot veliki rusofobi, prevzele novo vlado. V dunajskih političnih krogih se zatrjuje, da je Avstrija obljubila Bolgarski svojo pomoč, a le pod pogojem, če preneha v Sofiji rusofilski kurz, kar se je sedaj tudi zgodilo.

Nova vlada si je postavila za devizo: sporazum z Rumunijo za vsako ceno in mogoče tudi nadaljni odpor proti Srbiji in Grški. Dejstvo je, da se med Rumunijo in Bolgarsko že vrše pogajanja, dočim Bolgarska še vedno ni odposlala svojih delegatov v svrho pogajanj s Srbijo in Grško. Novi kabinet hoče izigrati Rumunijo proti Srbiji in Grški. V koliko se ta načrt posreči, seveda še ni mogoče govoriti. A zdi se, da Rumunija še vedno ni pripravljena odnehati in bo še nadaljevala svoje operacije, da si utrdi svoj položaj na Balkanu. Iz zanesljivega vira se poroča, da je Rumunija predlagala kongres balkanskih državnikov v Bukareštu pod njenim vodstvom, kjer naj bi se rešila vsa sporna balkanska vprašanja.

Navzlic dementijem se še vedno vzdržuje vest, da se je kralj Ferdinand obrnil na našega cesarja in ga naprosil za pomoč. Stališče Avstrije napram razrešitvi balkanskih sporov je tvorilo glavni predmet obeh Berchtoldovih avdijenc pri cesarju. V katerem smislu je padla odločitev, že kažejo današnji oficijozni listi, ki so danes svoj protibolgarski ton znatno omilili.

Negotovo je, kako se bo končala turška akcija. Nekatere vesti že poročajo, da je Porta vsled novih dogovorov z bolgarskim delegatom Načevičem že ukazala svoji armadi, naj preneha z nadaljnim prodiranjem, kar je pa malo verjetno. Vsekakor pa je v najkrajšem času pričakovati energičnih korakov velesil v Carigradu.

V trenotku je še čisto negotovo, kako se bodo stvari dalje razvijale. Na vprašanje: vojna ali mir, še nikakor ni mogoče dati odgovora.

PARIZ 18. (Izv.) V tukajšnjih diplomatičnih krogih se govori, da so velesile že včeraj posredovale pri Porti radi prodiranja turške armade čez linijo Enos—Midija. Za slučaj, če bi Turčija ne hotela ugoditi zahtevam velesil, pride najbrže do brodovne demonstracije.

Evropska intervencija na vidiku.

LONDON 18. (Kor.) Reuterjev urad poroča: Velesile nameravajo v kratkem intervenirati v Sofiji, Bukareštu in v Carigradu; v Sofiji radi tega, da prisilijo Bolgarsko h pogajanjem s Srbijo in Grško; v Carigradu v svrho nujno potrebnega opomina, da naj turška armada ne prekorači linije Enos-Midija, v Bukareštu pa bodo velesile nasvetovale, naj rumunska armada ne zasede Sofije.

V diplomatičnih krogih vlada radi rumunskih in turških operacij popolnoma negotovost. Veliko začudenje vzbuja dejstvo, da hoče turška armada nadaljevati prodiranje, dočim je turška vlada obljubila velesilam, da armada ne pojde čez linijo Enos-Midija. — Vendar pa turško prodiranje ne vzbuja nikakega vznemirjenja, ker je gotovo, da so velesile odločno pripravljenje preprečiti uničenje Bolgarske in bodo storile vse, da turška armada ne pride do Drinopolja. Diplomatični krogi smatrajo sicer položaj za kompliciran in neprijeten, a ne za nevaren.

Pogajanja med Rumunijo in Bolgarsko.

BUKAREŠT 18. (Kor.) Po poročilih lista „Universal" je rumunski kralj Karel odgovoril na brzojavko kralja Ferdinanda, da naj Bolgarska natančno pove pogoje, pod katerimi je pripravljena skleniti mir ne samo z Rumunijo ampak z vsemi vojskujočimi se strankami. Mir je mogoče skleniti le istočasno z vsemi strankami, nakar se takoj ustavijo nadaljne sovražnosti. Vest „Universula" še ni uradno potrjena.

BUKAREŠT 18. (Kor.) Oficijozna „Politique" piše: Danes je prispel semkaj iz glavnega stana vojni minister, ki je prinesel kraljevo sporočilo za kraljico in ministrskega predsednika. Ministri Majorescu, Manghiloman in Take Jonescu so se takoj sestali k konferenci, nakar sta se dva odpeljala z avtomobilom v Korabijo. Kralj se v najkrajšem času vrne v Bukarešt.

BUKAREST 18. (Kor.) Danes je bil odposlan brzojavni odgovor kralja Karla na brzojavko kralja Ferdinanda. Kralj Karel se vrne danes v Bukarešt.

BUKAREST 18. (Kor.) Po naziranju merodajnih krogov tvori težkočo sedanjega položaja sledeče: Rumunska politika vstraja pri tem, da je namen rumunskih operacij na Bolgarskem, dosega premirja. Dokler se to ne zgodi, se prodiranje ne more ustaviti.

Rumuni 30 km pred Sofijo.

BELGRAD 18. (Izv.) Zanesljiva poročila zatrjujejo, da se nahaja rumunska armada že 30 km pred Sofijo.

Stališče Rumunije popolnoma pojasnjeno.

LONDON 18. (Izv.) Reuterjev urad poroča: Nota Rumunije velesilam izvaja, da Rumunija zahteva črto Turtukaja—Dobrič—Balčik z 8 km črez na jugu in zapadu, kakor to zahtevajo topografične razmere. Rumunija nadalje ne more trpeti prizadevanj Bolgarije po hegemoniji na Balkanu in to takoj potem, ko se je že s svojimi zavezniki borila zoper Turčijo. Bolgarska je proti svojim bivšim zaveznikom agresivno nastopila. Rumunija si hoče zato pridobiti v svrho pravične rešitve balkanskega problema soodločevanje pri definitivni razdelitvi Balkana. Njena akcija meri na to, da vojskujoče se države skienejo mir, in sicer tako, da se varujejo legitimni interesi vseh direktno interesiranih, s čemer morejo biti tudi velesile zadovoljne.

Ruski nasvet Srbiji in Grški.

LONDON 18. (Izv.) „Times" poročajo: Rusija svetuje Srbiji, naj se zadovolji z Ovčjim Poljem, vključivši Štip in zapadno Makedonijo ob Vardarju do Gevgelija, Grška s teritorijem od Gevgelija preko Seresa do Orfanskega zaliva, Rumunija pa s Tutrakan-Balčikom. Ako se Srbija in Grška s tem zadovoljita, je ugodna likvidacija zasigurana; če ne, je pričakovati vmešavanja velevlasti. Srbija in Grška naj bosta zmerni zlasti z ozirom na Avstrijo.

Beg bolgarske kraljevske dvojice iz Sofije?

BUDIMPESTA 18. (Izv.) Semkaj je došla vest, da je kralj Ferdinand bolgarski pobegnil iz Sofije na Ogrsko.

DUNAJ 18. (Kor.) Neka lokalna korespondenca javlja, da je prispela v grad Reuss v Ernstbrunnu na Nižjeavstrijskem bolgarska kraljica Eleonora.

DUNAJ 18. (Kor.) Vest, da je pribežala bolgarska kraljica Eleonora v Ernstbrunn, merodajni krogi odločno dementirajo. Dementira se tudi vest, da je pobegnil kralj Ferdinand na Ogrsko.

Prodiranje turške armade.

CARIGRAD 18. (Kor.) Včeraj sta se vršili dve izvanredni seji ministrskega sveta, na katerih se je razpravljalo o vprašanju, ali naj armada prodira dalje ali ne. Prvi dragoman ruskega poslaništva je včeraj dvakrat obiskal velikega vezirja, da natančno poizve, kje se nahaja sedaj turška armada.

BERLIN 18. (Izv.) Bolgarski poslaniki so v imenu svoje vlade protestirali pri velevlastih radi prodiranja turške armade čez mejno linijo Enos-Midija.

CARIGRAD 18. (Kor.) Mladoturško časopisje naglaša, da je oficijalna vest, da se je turška armada ustavila na liniji Enos-Midija, vzbudila splošno nezadovoljstvo v narodu. Zadnji dogodki na Balkanu so pokazali, da je neobhodno potrebna uvedba turškega gospodstva v vilajetu Drinopolje, kjer je večina prebivalstva turške narodnosti. Kljub neodločnosti vlade pa bodo Turki nadaljevali svoj pohod in zasedli vilajet Drinopolje. — „Tanin" izjavlja, da londonska pogodba nima sedaj nobene veljave, ker je bila sklenjena z balkansko zvezo, ki ne eksistira več.

CARIGRAD 18. (Kor.) Kakor se zatrjuje, je včerajšnji ministrski svet sklenil jako važne korake.

CARIGRAD 18. (Kor.) Deputacija ekumenskega patrijarhata je izročila danes tukajšnjim veleposlanikom pismen protest proti grozodejstvom Bolgarov.

BERLIN 18. (Izv.) Berlinski diplomatični krogi so dobili obvestilo, da je turško prodiranje že ustavljeno. To je baje posledica včerajšnje seje ministrskega sveta.

Boji na bolgarski meji.

BELGRAD 18. (Uradno.) Oddelek srbske armade, ki je prodrl 20 km daleč na bolgarsko ozemlje, je zavzel kraj Izvor in vrgel Bolgare nazaj proti Bazilovgradu. — Včeraj so Bolgari ta oddelek nenadoma napadli z veliko premočjo, ne da bi dosegli kak uspeh. Boj se je pričel včeraj zjutraj in je divjal ves dan. Srbske čete so se morale bojevati na tri strani. Ko so dobile ob 5 popoldne ojačenja, so vrgle sovražnika z bajonetnim naskokom na vsej črti nazaj.

BELGRAD 18. (Kor.) Srbski tiskovni urad prinaša sledeče poročilo o vojaškem položaju: Bolgari so poslali dve armadi v smeri proti Zaječarju in Nišu, da udreta na srbsko ozemlje. Prva armada je obstojala iz 50 bataljonov s 120 topovi pod poveljstvom generala Kutinčeva, druga pod poveljstvom generala Petrova pa iz 56 bataljonov s 120 topovi. Njen načrt se je posrečil le v začetku, dočim so bile vse naše čete na jugu ob Bregalnici. Po prehodnih uspehih pa so doživele bolgarske čete popoln debacle in so bile pregnane iz srbskega ozemlja.

Druga bolgarska armada, ki je prodirala v okolici Pirota proti Nišu, je bila pognana čez mejo. Sovražnik je moral zapustiti mesta Orlovo, Kamin in Sv. Nikolaj pri Pirotu. Na begu je uničil most v Sakovu. Bolgari so se skušali utaboriti pri Vrli Glavi, a jih je tamkaj srbska artilerija decimirala. Srbi so vjeli pri tej priliki veliko število Bolgarov, ki so nosili srbske uniforme. Srbska armada je prodrla 20 km daleč na bolgarsko ozemlje in je porazila sovražnika pri Bazilovgradu. Sovražnik se je moral umakniti do Kjustendila, kjer je napravil močne okope.

Srbska armada se nahaja sedaj pri razvodju Dragovica. Bolgarske čete so se umaknile iz Krive Palanke. Srbi prodirajo uspešno proti južnemu izviru Dragovice v smeri proti Carjevemu Selu. Srbski oddelki so zavzeli Črni Kamen. Položaj bolgarske armade se lahko karakterizira sledeče: Na jugu ob reki Bregalnici in na zapadu ob vzhodni srbski meji so bili Bolgari odbiti in se koncentrirajo sedaj v kotu Kjustendil-Dupnica.

Nov sestanek v Nišu.

SOFIJA 18. (Izv.) V tukajšnjih dobro informiranih krogih se zatrjuje, da se bo

---

PODLISTEK.

Izobčenka.

Kriminalni roman.

Iz angleščine prevel Ivan Dolenec.

Ta odgovor se je zdel čuden; toda Johnny je bil vedno tako čuden. Uro pozneje, ko je njen sin opravljal svoje delo na trgu, je zopet videl Johnnyja, ki je prihajal po trgu, in ga je vprašal: „Ali greste domov?" Johnny se je obrnil, ga pogledal in dejal: „Da, naravnost domov! Zbogom!"

Pozneje ga nista videla več niti mati niti sin.

Mr. Cataret se ni mogel otresti občutka, da se je moralo nekaj zlega pripetiti staremu možu. Izrazil je to svojo bojazen napram gledališkemu ravnatelju.

— Mislim, da se motite, gospod — je rekel. — Johnnyju se najbrž ni zgodilo nič; toda, kakor hitro kaj izvemo, vam sporočimo.

Cataret je odšel in je prebil dan pohajajoč po raznih umetniških galerijah.

Tekom popoldneva je šel mimo notredamske cerkve, kar je srečal neki majhen izprevod, sredi katerega je nosilo več mož neko pokrito stvar.

Bilo je mrtvo truplo, ki ga je Seina vrgla na suho in so je sedaj nosili v mrtvašnico.

Ko je Malcolm Cataret srečal ta neprijetni izprevod in videl, kaj so nosili mimo njega, je obstal in vprašal nosače, koga nosijo.

— Ali je moški ali ženska? — je vprašal.

— Moški, gospod!

— Star ali mlad?

— O, star — gotovo se mu ni dalo več živeti; sivolas mož in po obleki sojeno, zelo ubožen.

— Naj ga pogledam — je prosil mr. Cataret, ki ga je naenkrat obšla neka misel, in nosači so odgrnili pogrinjalo ter mu pokazali obraz — angleškega Johnnyja.

Ni se mogel motiti; bil je prepričan, da je to bilo lice ubogega starega štatista, za katerega se je tako zanimal.

— Ali ga poznate, gospod? — je vprašal možak, ki je imel očividno nekako nadzorstvo nad vso stvarjo.

— Mislim, da ga poznam. Nisem popolnoma gotov, vem pa, kje se dobe ljudje, ki ga poznajo.

V tem so prispeli že do vhoda v mrtvašnico in nosilci so truplo zanesli vanjo. Na mrliču ni bilo ničesar, kar bi moglo izdati, odkod je in kdo je. Na njegovem trupu je bilo le eno pozornost vzbujajoče znamenje. Na gornji lakti leve roke je bila od rame pa do komolca globoka brazgotina, očividno posledica težke poškodbe.

— V najkrajšem času vam pošljem nekoga, ki ga bo identificiral — je rekel Malcolm Cataret.

Cataret je dolgo časa motril ubogega mrtveca, potem pa se je odstranil in se napotil proti operi. Johnnyja ni bilo tamkaj. Cataret je povedal dogodek z mrličem v notredamski mrtvašnici in je naprosil enega izmed koristov, da bi šel ž njim, da bi identificiral mrliča. Počakal je zunaj pred mrtvašnico, korist pa je šel noter. Cataret ni bil čisto nič presenečen, ko je videl potem prihajati korista s solzami v očeh iz mrtvašnice.

— Mislim, da je namenoma skočil v vodo — je dejal Malcolm Cataret mirno. — Zdelo se mi je snoči, da je metoda v njegovi blaznosti.

— Je že mogoče, gospod. Bil je zelo, zelo žalosten. Toda ni mi niti prišlo na misel, da bi ga bil še dalje čuval, ko sem ga spravil snoči v posteljo.

— Seveda ne. Ali veste za njegovo pravo ime?

— Ne, gospod; klicali smo ga vedno le za Johnnyja. Morebiti ve za ime gospa Antellova.

Gospa Antellova je bila njegova gospodinja in se ni malo začudila, ko je slišala, kaj se je zgodilo.

Mr. Catareta je navdajalo živo zanimanje za vso stvar in je ostal zato v sobi, ko so preiskovali Johnnyjev kovčeg, ki je vsebval vse Johnnyjevo imetje, da bi našli kak sled njegovih sorodnikov. Ni bilo veliko, da bi bili preiskovali; nekaj starih, zarumenelih pisem, na katerih je črnilo že popolnoma pobledelo; skrbno shranjena slika njegove nezveste žene in druga „male Fay", pravzaprav nelepega, črnolasega otroka z velikimi očmi, katerega presenetljiva podobnost z materjo je obetala veliko bodočo lepotico.

Našli so tudi natančen naslov nekega angleškega župnika, ki ga je mr. Cataret slučajno poznal.

— Temu gospodu bom takoj pisal — je rekel. Če je njegov sorodnik, gotovo želi, da bi bil revež dostojno pokopan. Če dovolite, prevzamem jaz del stroškov.

— Mi vsi dodamo vsak po svoji moči — je rekel gledališki ravnatelj, ki je tudi prišel tjakaj, da bi videl, ali je Johnny v resnici mrtev. — Vsi smo imeli radi ubogega človeka.

(Dalje.)

vršil v kratkem nov sestanek ministrskega predsednika Pašića z Venizelosom. Tega sestanka se bosta baje udeležila tudi novi bolgarski ministerski predsednik Radoslavov in odposlanik rumunske vlade.

Kavala zopet odprta.

SOLUN 18. (Izv.) Luka Kavala je zopet odprta za promet. Grška vlada je naznanila Porti, da ne bo ovirala eventuelnih turških transportov po Egejskem morju.

Volitve na Reki preložene.

REKA 18. (Izv.) Guverner grof Wickenburg je izdal razglas, v katerem naznanja, da komisarijat še ni mogel sestaviti volilnega imenika, vsled česar se ne morejo razpisati volitve v postavno določenem roku 4 tednov. Volitve so radi tega preložene za nedoločen čas.

Vprašanje odpusta nadomestnih rezervistov.

DUNAJ 18. (Izv.) Poslanec Iro je pred kratkim pisal vojnemu ministru pismo, v katerem zahteva odpustitev onih nadomestnih rezervistov, katere je smatrati po § 37 novega brambnega zakona za nadštevilne. Vojno ministrstvo je poslancu odgovorilo, da obžaluje, da teh nadštevilnih nadomestnih rezervistov, ki služijo mesto 10 tednov že 10 mesecev, ne more odpustiti, ker so potrebni za delno spopolnitev armade na vojno stanje.

Pejačević — hrvaški minister.

BUDIMPEŠTA 18. (Izv.) Grof Teodor Pejačević je dospel semkaj in je imel dolgotrajno konferenco s Tiszo. Rezultat konference je bil ta, da je Pejačević sprejel ponudeni mu portfelj hrvaškega ministra. Nasproti časnikarjem se je Pejačević izrazil, da bo smatral za svojo glavno nalogo, da vzpostavi na Hrvaškem zopet normalne razmere.

Paul Heyse nevarno zbolel.

MONAKOVO 18. (Izv.) Znani nemški pisatelj Paul Heyse je nevarno zbolel in je vsak čas pričakovati katastrofe. Heyse je star že 83 let.

K volitvam na Goriškem

Nekoliko številk.

Ob priliki volitev v splošni kuriji na Goriškem se je z marsikatere strani poudarjalo, da Kras ni storil svoje dolžnosti, da le zaradi nemarnosti kraških volilcev ni prišlo do ugodnejšega izida za samostojne kandidate. Poudarjali smo sicer tudi mi, da se Kras ni posebno odlikoval, da bi bilo lahko na Krasu oddanih veliko več glasov za samostojne kandidate, toliko, da bi bilo prišlo do ožje volitve med dvema samostojnima kandidatoma, toda vzlic temu pa je vendar Kras glede na glasove, oddane za samostojne kandidate, v veliko večji meri storil svojo dolžnost, kakor pa so jo storili ostali okraji. Ne gre nam pri tej konstaciji morda za to, da bi poviševali Kras pred drugimi okraji, ali da bi morda dajali kraškim volilcem povod, da bi pri jutrišnji ožji volitvi ne storili v polni meri svoje dolžnosti, temveč le za to, da pokažemo, koliko bi se bilo lahko storilo in **koliko se mora storiti jutri, v nedeljo, dne 20. t. m, da bo zagotovljena samostojnemu kandidatu Ignacu Kovaču ne samo zmaga, temveč tudi častna zmaga.**

V ta namen se ozrimo nekoliko na izide prejšnjih volitev, ki nam pokažejo, za koliko je zaostala udeležba volilcev pri letošnji volitvi za ono pri prejšnjih volitvah. Evo številk:

Samostojni kandidati.

Okraj	Ožja vol. l. 1908.	Prva vol. l. 1909.	Ožja vol. l. 1909.	Prva vol. l. 1903.
Tolminski	2720	1765	2035	*983*
Goriški	6517	5228	5312	*2780*
Sežanski	3587	2358	2258	*1645*
Skupaj	12824	9405	9605	*5408*

Klerikalni kandidati.

Tolminski	4024	2881	3307	*2216*
Goriški	6622	6039	6744	*5770*
Sežanski	1811	1568	1629	*1224*
Skupaj	12457	10488	11680	*9210*

Pred vsemi je treba poudarjati, da se število volilcev za letošnje volitve ni znižalo, pač pa še nekoliko poskočilo.

Če sedaj primerjamo število pri letošnjih volitvah za samostojne in klerikalne kandidate oddanih glasov, moramo konstatirati splošen nazadek, splošno malomarnost.

Tako je v tolminskem okraju padlo število glasov, oddanih za samostojne kandidate od leta 1908., ko jih je bilo 2720, že prihodnje leto za okroglo 700, a letos celo na 983, torej skoraj na tretjino. V goriškem okraju je padlo to število od leta 1908. do 1909. od 6517 na 5312, torej za 1200 glasov, letos pa kar na 2780, torej daleč pod polovico. V sežanskem okraju je bilo leta 1908. oddanih za samostojne kandidate 3587 glasov, leto pozneje le še 2258, torej nad 1200 manj, letos pa na 1645, torej tudi za dobro polovico. Splošno je v vseh teh okrajih padlo število za samostojne kandidate oddanih glasov od 12824 v l. 1908. na 4605 v letu 1909., a na 5408 v letošnjem letu, torej daleč pod polovico.

Padec pri številu glasov klerikalnih kandidatov je sicer tudi znaten, vendar pa ne tolik, kakor pri onih samostojnih kandidatov. V tolminskem okraju je najznatnejši od 4024 v l. 1908. na 3307 v l. 1909. in na 2216 v letošnjem letu, torej malo manj nego za polovico. Goriški okraj izkazuje nekaj manj nego eno šestino, sežanski pa od 1811 v l. 1908. na 1224 v letošnjem letu, torej eno tretjino padca. Skupno število klerikalnih glasov je padlo od 12.457 v letu 1908. na 11.680 v l. 1909. in na 9210 v letošnjem letu, torej za približno eno četrtino, dočim pa je število glasov, oddanih za samostojne kandidate, padlo za več nego polovico.

Če sedaj še primerjamo razmerje med glasovi samostojnih kandidatov in onimi klerikalnih, vidimo, da so leta 1908. bili prvi v večini za okroglo 400 glasov, pri prvi volitvi l. 1909. so klerikalci imeli že 1000 glasov večine, pri ožji volitvi l. 1909. že nad 2000, letošnje leto pa 3800.

Če se vprašamo, odkod ta nazadek v glasovih za samostojne kandidate, je odgovor popolnoma lahek: nezadostna udeležba, pomanjkanje agitacije! Število za obojne kandidate oddanih glasov je namreč od l. 1908., ko jih je bilo 25 281, padlo v letošnjem letu na 14610, torej za okroglo 10.700, in če je med temi nekaj nad 3000 klerikalnih, kakor kažejo zgornje številke, **kje je potem več nego 7000 nekleri kalnih glasov,** ko je vendar ostalo število volilcev enako, oziroma je še nekoliko višje od onega v letu 1908.? Saj so vendar socijalni demokrati imeli le nekaj nad 1700 glasov in če tudi te odštejemo od onih 7000, bi bili morali samostojni kandidatje sijajno zmagati, če bi bilo le nekoliko več zanimanja za volitve, in mora sedaj v ožji volitvi se nahajajoči samostojni kandidat **Ignac Kovač** sijajno zmagati, če store samostojni volilci svojo polno dolžnost.

Ker se je toliko očitalo kraškim volilcem, da je v prvi vrsti njihova nemarnost kriva, da ni bil izid prve volitve ugodnejši, naj ponovno poudarimo, da je bila udeležba v kraških okrajih primeroma najboljša in da je tudi nazadek glasov, oddanih za samostojne kandidate, kakor kažejo zgoraj navedene številke, v sežanskem okraju najmanjši, dasiravno je primeroma tudi še vedno velik. Vsekakor je Kras razmeroma dal samostojnim kandidatom največ glasov in je bilo tu razmerje med obema stranema veliko ugodneje nego drugje. V sežanskem okraju so dobili klerikalci le 1224 glasov proti 1645, oddanim za samostojne kandidate, pri čemer pa je treba še računati 598 socijalno-demokratskih glasov, in vse, kar bi še mogel dati Kras, bi bilo največ 2000 glasov, dočim pa je ostalo v goriškem okraju doma okrog 4000, v tolminskem pa tudi malo manj nego 2000 neodvisnih volilcev. Če se nadalje oziramo tudi še na to, da je v ajdovskem sodnem okraju dobil samostojni kandidat Kovač 1098 glasov (l. 1909. 1139), klerikalec Fon pa 994, je torej tudi tu samostojni kandidat v večini, dočim pa se kaže za goriški sodni okraj po odbitju ajdovskega naravnost sramotno razmerje:

2780—1098 : 5770—994 = **1682 : 4776,**

kar znači, da tvorijo neodvisni glasovi komaj dobro tretjino klerikalnih glasov. Z drugimi besedami: Za nedeljsko ožjo volitev je povsod treba najresnejšega dela, a največ ga je treba v goriškem sodnem okraju, kajti tu je najširše in najmanj obdelano polje!

Vsekakor pa se obračamo ponovno na zavedne kraške volilce, naj jutri store svojo polno dolžnost. Mnogo občin je, kjer je bila udeležba v resnici sramotno majhna. Avber ima 131 volilcev, volilo pa jih je 29, Brestovica 198 volilcev, volilo pa 83, Brje 104—45, Dutovlje 243—133, Gabrovica 123—57, Gorjansko 194—123, Kobijaglava 138—28, Komen 560—249, Kopriva 99—34, Lokev 243—125, Mavhinje 194—59, Nabrežina 476—329, Naklo 660—374, Pliskovica 184—95, Povir 269—73, Repno 244—164, Rodik 119—84, Sela 113—51, Sežana 411—132, Skopo 122—42, Slivno 75—40, Šempolaj 116—79, Štrbina 160—95, Štanjel 249—148, Storje 307—53, Stjak 208—138, Temnica 271—116, Tomaj 343—151, Veliki dol 167—87, Vojščica 103—72, Zgonik 352—102.

Kraški volilci! Pokažite jutri, da vam je na tem, da zavlada v deželi mir in red ter resno brezstrankarsko delo, storite svojo volilno dolžnost, izkažite se častno in oddajte svoje glasove edino pravemu kandidatu, ki je

IGNAC KOVAČ,
župan v Ajdovščini.

Deželnozborske volitve na Goriškem.

Jutri torej se bo vršila ožja volitev med samostojnim kandidatom, ajdovskim županom Ignacem **Kovačem** in goriškim zdravnikom - novostrujarjem dr. Antonom Brecljem. Apeluje mo na volilce, katerim pride današnji list v roke, **da volijo jutri pri ožji volitvi samostojnega kandidata župana Kovača!** Dr. Brecelj je na Goriškem eksponent kranjske politike, ki ne pozna nobene mere v svojem fanatizmu. Dr. Brecelj zaničuje Goričane in je rekel, da so 50 let za Kranjci; on jih hoče potisniti pa še za 50 let za Kranjce, ker priporoča, da se mora učna doba v ljudski šoli skrčiti in se otroci morajo učiti le delati, znanje čitanja in pisanja je postranska reč po njegovi sodbi. Dr. Brecelj sili le med laške klerikalce, če bi bil izvoljen, in je **proti skupnemu složnemu delovanju slovenskih poslancev v deželnem zboru.** Če pride tak človek v deželni zbor, bo delal tam samo škodo Slovencem! Mari še ni dovolj velika škoda, ki so jo trpeli Slovenci na Goriškem iz deželnega zbora?! **Ta uboga goriška dežela ima 10 in pol milijona dolgov,** sedaj pa se obeta še slabše gospodarjenje pod Brecljem, gospodarjenje take vrste, kakoršno vidimo na Kranjskem. **Zato pa, volilci, volite razumnega, dobrega gospodarja Kovača!**

* * *

Socijalni demokratje imajo v novostrujarjih svoje najhujše sovražnike. Če bi pri ožji volitvi volili za dr. Brecija, bi pomagali na površje svojemu največjemu sovražniku med Slovenci. Za župana Kovača pa lahko glasujejo čisto z mirno vestjo, ker bo dobro zastopal tudi delavske koristi in je za razširjenje volilne pravice in premembo volilnega reda za deželni zbor in občinske zastope. Če gredo socijalni demokratje na volišče, bodo volili pač župana Kovača!

* * *

Ako so starostrujarji S. L. S. dosledni možje in jim je na srcu blagor goriške dežele — da jej prepir ne bo še več škodoval — potem moralo voliti jutri župana Kovača. Njihov boj gre proti dr. Brecliju, ki je napravil v S. L. S. tak ravs in kavs, da se zgraža nad njim vsak dostojen človek.

* * *

Volilci, ki 13. t. m. niste volili, Krašovci, Tolminci, Cerkljani, rezerve, na volišče jutri, 20. t. m. Le **vsi** na volišče in zmaga Kovačeva bo gotova!

* * *

Kandidat za trge in mesta, ki volijo dne 1. avgusta t. l., je g. **dr. Karol Podgornik,** odvetnik v Gorici. Mlad, simpatičen mož, delaven in v delu vstrajen — boljšega zastopnika si naši trgi ne morejo želeti! Izvolite njega!

Samostojni kandidati v kmetskih občinah so: v **goriški okolici** Fran Furlani, župan v Prvačini, Josip Klanjšček, posestnik v Oslavju in Fran Gorjup, župan v Kanalu. Za **Kras:** dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Trstu in Fran Dominko, sodni svetnik v Komnu. Za **tolminski** politični okraj: Anton Mikuž, posestnik in gostilničar pri Sv. Luciji, in Fran Miklavič, župan v Kobaridu.

Volilci v kmečkih občinah! Volite te može in dobro boste volili!

„Grazer Tagblatt“ -- in naše šolstvo.

Ta znani zakotni list, kamor odlagajo nekateri tržaški Nemci svoje smeti, je začel zopet z raznimi napadi na nas. V Trstu je namreč klika par nemških železniških uradnikov in nemških državnih učiteljev, ki jim bo treba že enkrat pokazati, da ima tudi slovensko potrpljenje nekje svoje meje. — Ti ljudje, ki so pred kratkim tičali na kolenih pred oblastmi in delali svojo skesano pokoro radi znanega oglasa in shoda povodom zadnjih občinskih volitev, pošiljali udanostne deputacije in okrožnice, da bi oprali ta svoj čin in še marsikaj druzega, ti ljudje hočejo sedaj z raznimi lažnjivimi in nesramnimi dopisi odvračati od sebe vsak sum in blatiti druge, mesto da bi bili srečni, da se jih pusti v miru, da na naši zemlji in v službah, ki jih odjedajo nam jedo svoj kos kruha.

Spravili so se sedaj v svojih „Štimah“ na državne železniške uradnike, na naše družbine otroške vrtce, šole in na pripravnico. A kaki hinavci so to!

Pred nedavnim je priobčilo glasilo tukajšnjih italijanskih učiteljev „La voce degli insegnanti“ neki lažnjiv dopis, (ki ga je ponatisnil tudi „Piccolo“) o naših družbinih tržaških šolah in o pripravnici. V njem kličejo na pomoč tudi Nemce kot svoje zaveznike. Kriva pa bi bila misel, da je ta dopis prišel v italijanske časopisje iz italijanskih krogov. Iz popolnoma zanesljivega vira smo doznali, da je bil oni dopis doposlan v preje omenjeni list od **nemške strani** — recte: od **nemških državnih učiteljev v Trstu.** Sedaj pa objavljajo isti dopis v „Grazer Tagblattu“, lažejo, da so ga posnali iz lista „Voce degli insegnanti“ in kličejo Italijane na pomoč!

Tacega podlega ravnanja, take brezvestnosti v vzbiranju sredstev in poti so zmožni le ljudje najnižje vrsti. Zato je imel popolnoma prav nek nemški učitelj, ki se je izrazil, da ga je že sram sedeti v krogu takih sotovarišev, katerim ni nobeno sredstvo preslabo, ko jim gre za to, da se oni splazijo navzgor, pa bilo tudi na račun svojega lastnega brata!

Ta klika kriči sedaj in tuli, da država imenuje in plačuje učitelje na zavodih dr. sv. Cirila in Metoda v Trstu. Nič pa ne govore o tem, da plačuje država še enkrat toliko učiteljev na privatnih nemških „šulferajnskih“ šolah v Opatiji, Škednju (celo voditelja) in protestantovski šoli v Trstu, vrhu tega da jim ista država vzdržuje vse ljudske in srednje nemške šole povsod in zlasti tu v Trstu.

Vpijejo tudi, da hočemo potom pripravnice doseči paralelke na drž. nemškem gimnaziju. Ne, gospoda nemška: na podlagi naših ljudskih slovenskih šol tega ozemlja zahtevamo in bomo zahtevali sedaj na drug način slovanske srednje šole, do katerih imamo več pravice, nego vi, ker mismo tu doma in ne tujci!

Mesto, da bi bili ti ljudje hvaležni, da jim naša deca polni njihove šole, da oni jedo kruh med nami, hočejo še z neko objestnostjo oni določevati, kake pravice imamo tu kot domačini te primorske zemlje! Če uživajo njihovi otroci dobroto, da morejo iz ljudskih šol prestopati na srednje in jim ne treba izgubljati časa in let na pripravnicah, tem večjo pravico do lastnih srednjih šol imamo mi na lastni zemlji! To nam gre po zakonu — in to hočemo! Dokler pa nam te upravičene zahteve niso izpolnjene — dotlej pa roko proč od naših zavodov!

Ta klika ima poguma govoriti o polit. delovanju našega drž. uradništva. Kaj bi se dogodilo z drž. uradnikom in učiteljem slovenske narodnosti, ako bi bil odbornik slov. polit. društva, ali bi celo predsedoval političnem shodu, kar se je dogodilo pred kratkim, kjer so imeli nekateri nemški drž. učitelji glavno besedo in so hoteli celo strmoglaviti tržaškega namestnika. — In to le zato, ker je malo pametnejši Nemec, nego so oni. A če drž. pravdnik, učitelj ali celo sluga mesto za venec v počaščenje spomina kakega dragega umrlega daruje kak dar družbi sv. Cirila in Metoda, že kriče isti Nemci, da je to politična agitacija in kličejo celo vlado na pomoč. A ravno pri tej točki bi znali mi o njih poročati kaj zanimivih stvari.

Ljudje, ki imajo dovolj masla na glavi, naj se brigajo za-se in naj ne hodijo na solnce. Brigajte se rajše za svoje zavode, da ne bodo možne stvari, kakor so se godile nedavno temu in da si ne bo vsaka poštena mati izpraševala svojo vest, more-li izročiti svojo hčerko v pouk in vzgojo ljudem, ki ne vedo niti toliko, da predpisuje državni šolski zakon, da ima učitelj tudi izven šolskega okrožja paziti na vedenje svojih učencev in učenk — tembolj pa še v obližju šole. Gorje, da so se slični slučaji dogodili na kaki slovenski šoli. Zaprli bi jo jednostavno, a učiteljstvo postavili kar na zatožno klop. Popolnoma prav je imel oni nemški šolnik tu v Trstu, ki se je izrazil sledeče: „Pri nas veljaleonikaj, ki nosi na prsih sliko Bismarcka, v ustih nemško smotko, v žepu nemške žvepleneke i. t. d., ter moči svoje grlo pri sestankih v takozvani „feuchte Ecke“ v nekem tukajšnjem lokalu, dočim sta mu služba in vestnost postranska stvar!“

Toliko v odgovor, ki ste ga izzvali. Uverjeni bodite, da nadaljuje izzivanje izzove na naši strani topove — še težega kalibra!

Domače vesti.

Promocija. C. k. avskultant pri deželnem sodišču v Ljubljani g. Tomo Tollazzi bo danes na Karlo-Ferdinandovi češki univerzi v Pragi promoviran za doktorja prava.

Intelektualno inferijornost nam očita „Indipendente“, ker so Barkovljani izjavili v našem listu, da ne bodo trpeli več, da bi Italijani razne tekme in športne igre izrabljali za italijanske nacijonalistične provokacije in žaljenja domačega okoliškega prebivalstva. Zato intelektualna inferijornost!

Mi pa hočemo povedati „Indipendentu“ nekaj drugega, kar sicer ne kaže toliko na intelektualno inferijornost, pač pa na zelo defektno moralično konstitucijo, ali po domače povedano: na pokvarjenost duše. Le moralično pokvarjeni ljudje izrekajo najprej težke tožbe proti drugim, a se potem, ko treba dokazovati, poslužujejo — laži! Ali si moremo misliti huje laži, nego je trditev „Indipendenta“, da so se doslej italijanske prireditve v slovenski okolici vsikdar vršile brez najmanjšega incidenta in da niso imele nikdar niti podobnosti kaki provokaciji.

Železno čelo in nesramni prsti, ki so vodili to pero. Tako drzno potajevanje notorične resnice šele prav opravičuje odpor Barkovljanov proti italijanskim prireditvam. Kajti, če se italijanskim gospodom vse to,

Turške srečke
so najbolj zanesljiva loterija,
kajti vsaka srečka mora zadeti!
Prospekte razpošilja Češke industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

kar se je že godilo in o čemer je vsikdar „Edinost“ prinašala konkretne podatke — če se jim vse to ne zdi provokacija, potem se mora naše ljudstvo opravičeno bati ob vsaki priliki — provokacij!! Od onega, ki ne zna razlikovati med dobrim in slabim, moraš vedno pričakovati le slabega.

Ako bi gospoda govorili: Če se je kedaj kaj zgodilo, bodi pozabljeno in skrbeli bomo, da se ne zgodi več — potem bi se dalo govoriti tudi z nami, kakor smo tudi izjavili v notici, radi katere sedaj razsaja „Indipendente“, da nimamo namreč nič proti prireditvam, ki v resnici varujejo mednaroden značaj! Zato naj signori nikar ne govore o kulturni inferijornosti, ko je na njihovi strani moralična kvaliteta na najnižji stopinji in vlada popolno pomanjkanje kulture srca!!

Naj bodo gospoda brutalni kolikor hočejo, ali pošteno-odkriti naj bodo. Mi se bomo sicer borili proti njim z vso srditostjo, ali spoštovali bomo odkrite značaje. Kadar pa oni, ki so proti nam v resnici deroči volkovi, hočejo varati svet v hinavski pozi užaljene nedolžnosti, ki nikomur ne kali vode, tedaj se nam gabijo.

Tudi v tem svojem članku je „Indipendente“ nastopil v ulogi najogabnejšega farizeja, ko zavija hinavski svoje oči, češ: Saj Italijani ne kratijo Slovencem nobene pravice. Saj morejo Slovenci svobodno prirejati svoje shode in sokolske sprevode — tam zunaj v slovenskih deželah!! Ali Italijani, kje naj prirejajo svoje plavalne tekme, ako ne ravno v Barkovljah?!

Razumemo vas, signori, in vam sporočamo: grazie tante — furbi! Slovenci naj hodijo s svojimi prireditvami s svojih narodnih tal — kakoršna sta Trst in Gorica —, Italijani pa naj le svobodno prirejajo svoje protislovenske provokacije v slovenskih Barkovljah.

Ne, dragci, tako se nismo domenili in se ne domenimo nikdar. Odklanjali vas bomo, dokler se ne spametujete. Ne narekuje nam tega stališča po vas pripisovana nam „intelektualna inferijornost“, ampak imponuje nam le dolžnost in zvestoba do lastne krvi in lastne grude, zahteva je od nas zdrava pamet, ki pravi: brani se pravočasno in z zobmi in nohti, čim vidiš, da kdo sega po tvoji lasti in ti streže po življenju. In Trst je tudi naša last in imamo tu pravico do življenja.

Tudi mi obžalujemo, da razmerje med nami ni drugačno. Ali bili ste le vi, signori, ki ste zistematično ustvarili to razmerje, ki nas sili na branik, ker vas poznamo in ker vemo, da bi se nad nami, ako ne bi bili taki, kakor smo, kruto uresničil klic: Vae victis! Gorje premaganim! Mi pa nočemo biti premagani!

Societa alpina delle Giulie napoveduje za to nedeljo izlet v Tolminske hribe in sicer na „Monte Vou“. Vprašali bi radi inteligenco, ki sedi v odboru tega zagriženo laškega društva, kje je našla, ali kako je prišla do tega lepega imena „Monte Vou“. Naj le vpraša tamošnje gorjane, kje je to? Radi bi vedeli, ali jim kdo pogrunta, da menijo s to spakedranko hrib Vogel v Tolminskem Razórju. Sicer pa nahajamo v dotičnem obvestilu v „Piccolu“ še druge posebnosti: vas „Rauna“, casere (planina) „Rasor“, „casere della Rodizza“ itd. Krona vsemu pa je „Monte Vou“!

Diši pač tem gospodom v naš planinski raj, a da bi spoštovali lepa domača imena, tega ne! Treba bo pač tej gospodi enkrat posvetiti, da bo, če že hoče v naše hribe, tudi spoštovala slovenski značaj teh krajev! In to je planinsko društvo, ki o priliki naših prireditev v Trstu odpoveduje svoje izlete, da so njegovi člani na razpolagi za — napade na Slovence! He „Indipendente“, s kako hinavščino se boš hotel zmuzati okoli tega sitnega ogla?!

Tržaški deželni zbor ima, kakor smo že naznanili, v sredo, dne 23. t. m. svojo prvo sejo in sicer točno opoldne. Na dnevnem je ivolitev odsekov za verifikacije volitev.

Polom. „Poleer Tagblatt“ piše: Zdi se, da se je bolgarski polom izvršil ob sopomoči Avstro-Ogrske, in sicer — čudno — proti njeni volji. Na to kažejo sedaj izjave nekega princa, ki je v odnošajih z ruskim dvorom. Glasom teh izjav, ki so izšle v listu „Wiesbadener Zeitung“, je Avstro-Ogrska vzbujala pri Bolgarih nade, ki se niso mogle uresničiti. Okret Romunije od nas, nje vpad v bolgarsko ozemlje, pomenja v resnici teško katastrofo za kraljestvo, ali tudi za nas je usoden! Vsled nedoločene politike Italije, vsikdar modro računajoče s svojim posebnim pozitivnim ciljem, ki je vedno jasno gravitirala v Albanijo, ni trozveza nikdar razpolagala s svobodnimi silami. To je bila bolj zveza med Avsto-Ogrsko in Nemčijo, ovirana od Italije. Ta dvozveza, ki je hotela zajeti vsa najvažnejša vplivna območja na Balkanu, je dobivala v brezpogojnem pripadništvu Romunije trdno oporo.

Vsled našega slabega in obotavljajočega se postopanja, je sedaj tudi Romunija preokrenila na pot, ki vodi od nas. Danes, ko se jačijo vsi, ki so nam sovražni, stojimo mi skoro sami! Le povejmo si odkritosrčno: Italija je naš najmočnejši konkurent v Albaniji, ki jo v trgovinsko-gospodarskem pogledu veliko bolj obvladuje nego pa mi. V Nemčiji so razočarani zbog naše slabosti. Z orjaškimi napori za večanje brambene sile Nemčije se ustvarja nje samostojnost. K temu se pridružuje še pesimizem, ki se je namestil v nas. Ni več, kakor je bilo za časa aneksije in vojne proti Turčiji, ko je v našem taboru vesela samozavest dvigala drzno glavo nad malenkostnimi pomisleki, zavratnostjo, izdajstvom in narodnimi posebnimi željami. Iz sv. Jurja je postal obupan stvor. Najboljši med nami ne vedo več, kaj hoče država. Moč in jaka samozavest pojma domovine, ki je pri nas itak dovolj kompliciran, se tajata. Kam, zakaj — to sta mučni vprašanji — nič trdnega nas ne obdaja; zdimo se ladja, ki jej hočejo „planke“ razpasti.

Dalje citira „Polaer Tagblatt“ neki članek v „Magdeburger Zeitung“, kjer je konstatiran, da so bile razne izjave Berolinske „Norddeutsche Allg. Zeitung“ o avstrijski politiki v takem nesoglasju z dunajskimi naziranji, da so na Dunaju, ko so jih ponatiskavali, morali potajiti razna mesta. „Magdeburger Zeitung“ opozarja tudi, da so se konsularni zastop Nemčije na Balkanu skoro ostentativno izogibali vsaki skupnosti z njihovimi avstrijskimi kolegi, da so si le pridobili koristi za nemško trgovino na škodo avstrijske.

K tej konstataciji pripominja „Polaer Tagblatt“: Kdo se ne spominja slike o potapljajoči se ladji?!

Ne treba naglašati, da se ne strinjamo z vsem. Puljski list služi drugim faktorjem, piše z drugega stališča in ga vodijo drugi vidiki, nego pa vadijo pa nas, ki nam je življenjsko vprašanje, da si kakor Slovani izvojujemo svobodno narodno ekzistenco v tej državi. Ali ravno stališče, ki je zavzemlje, in cilji ki jih zasleduje puljski nemški list, dajajo njegovi trpki grajі še posebno vrednost klasičnega dokumenta v dokaz, kam je dovela državo politika, urejevana edino le po zahtevah nemškega in madjarskega imperijalizma.

Razširjenje šol Družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda je razširilo s pričetkom šolskega leta 1913/14 svoje šole v Trstu za štiri razrede in sicer: na deški šoli pri Sv. Jakobu se otvori še ena (tretja) vzporednica I. razreda, na Acquedottu pa se aktivira V. razred; na dekliški šoli pri Sv. Jakobu se otvori tudi nova (tretja) vzporednica I. razreda, na dekliški šoli na Aquedottu se pa otvori sedmi razred; poleg tega se uvede na dekliški šoli pri Sv. Jakobu neobvezen pouk v italijanščini.

S tem razširjenjem napravijo naše šole zopet lep korak naprej; na Acquedottu bomo imeli popolno petrazredno deško šolo, dekliška šola v mestu pa doseže predzadnjo stopnjo pred meščansko šolo. Ko se leta 1914/15 otvori osmi razred, je meščanska šola v bistvu dosežena, treba je le formalnih izprememb.

Srčno nas veseli, da moremo to veselo novico javiti in gotovi smo, da s tem vzbudimo v tržaških Slovencih še večje zanimanje za CMD, kateri smo dolžni iskreno hvalo, na drugi strani pa naj nam bo to v vzpodbudo za še živahnejše delovanje v prid družbi.

Popravek. V včerajšnjem članku pod naslovom „V usodnih trenotkih“ sta se urinili dve tiskovni pomoti, ki ju moramo popraviti, ker kvarita smisel. V drugem odstavku 3. kolone čitaj, da je Albanija srčno dete avstrijske (in ne evropske) diplomacije. V tretjem odstavku iste kolone pa naj se čita v Banovini mesta v Bukovini.

C. kr. poštni in brzojavni urad Trst 9 (Rojan) bo imel počenši z 20. julijem t. l. uradne ure za stranke ob nedeljah in praznikih od 9·30 do 11·30 popoldne.

Slovenske odvetniške pisarne bodo vsako soboto — počenši z današnjo, do vštevši 30. avgusta t. l. — nepretržno odprte od 8·30 predp. do 2 pop. ter ostanejo v dopoldanskih urah zaprte.

Nocojšnje predavanje o konserviranju sadja in povrtin v tržaškem Nar. domu se vsled nepričakovanih ovir preloži na poznejši čas.

Iz Sv. Križa nam pišejo: Po vsej naši domovini so se že vršili cvetlični dnevi, nekateri kraji pa se pripravljajo, da tudi oni prirede v prid naši prekoristni družbi cvetlični praznik.

Opozoriti pa moram cenjenega čitatelja, da ne bo mogoče misliti na Sv. Križ pri Trstu — a, kaj še, tukajšnji odbor je preprazljen za vse, samo za delovanje ne. Ker pa vidi narodna mladina, da slavni odbor podružnice CMD ni dosedaj še nič ukrenil v prid tej prekoristni prireditvi, se je mladina obvezala, da sama izvrši to nalogo kolikor mogoče častno. — Odboru pa kličemo: Le spite še naprej spanje pravičnega, ter pazite dobro, da se ne vzdramite prezgodaj. Cvetlični dan se bo vršil jutri, v nedeljo 20. t. m.

Zahvala. Odbor Št. Jakobske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda pri Sv. Jakobu v Trstu šteje si v prijetno dolžnost, da se tem potom najprisrčnejše zahvali pevskemu društvu „Ilirija“ za prijazno sodelovanje, društvu „Jadran“ za brezplačno prepustitev vrta, godbi NDO za neutrudljivo

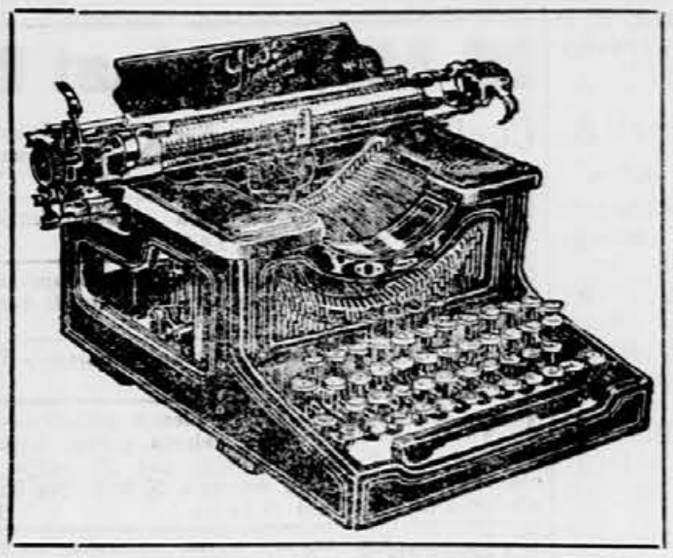

Zakaj je YOST najboljši pisalni stroj?

Ker ima 3 znamenite prednosti, ki jih nima noben drug pisalni stroj in ki jih tudi ne bo mogel imeti nobeden drug, ker so zavarovani s posebno določbo.

1. **Črnilni namakalec** (blazinica namesto traku) napravlja pisavo čistejšo in vidnejšo, lepšo in prihranja denar, čas in nepripravnost.

2. **Osrednji vodilec** (namesto stalnih vzvodov) zajamčuje kontantne črte.

3. **Avtomatični izpremen** (namesto ročnega) povečuje hitrost pisca za 50 %.

„YOST“ d. d. z o. z. VOLTI DI CHIOZZA — Telefon 23-65. —

Sprejemajo se kopiranja, naročbe in poprave vseh sistemov.

Odlikovana pekarna in slaščičarna
Vinko Skerk - Trst

Via Acquedotto št. 15. — Podružnica: Via Miramar št. 11.

Trikrat na dan svež kruh.
Prodaja vsakovrstnih biškotov, posebno za čaj in bonbonov. Sprejema naročila vsakovrstnih tort, krokantov in vse predmete za peči. Najfinejša moka iz najboljših mlinev po najnižji ceni. Fina inozemska vina in likerji v steklenicah.
Brezplačna postrežba na dom.
Kruh in slaščiče se izdelujejo s higijeničnim električnim strojem.

Lovre Bulić
priporoča svojo
gostilno „Brioni“,
(„Trattoria Brioni“) z vrtom, pripravnim za sestanke in zabavne prireditve.
Trst, via dell' Istria št. 16 (v bližini cerkve sv. Jakoba).
Točijo se prvovrstna dalmatinska vina iz Omiša, črno, belo in opolo. Pivo „Adrija“, pelinkovac in marsala ter domača kuhinja in mrzla jedila. Gostilna: via del Rivo štev. 9 s prodajo gorinavedenih pijač in mrzlih jedil.

Alojzij Pouh
slovenski
urar in zlatar
V TRSTU
ulica del Rivo št. 26
(na trgu pri Sv. Jakobu)

Krojačnica Vek. Terzo
Trst, ulica Fonderia štev. 4. I. n.
Priporoča se c. občinstvu za vsakovrstna dela. Solidna postrežba po najnižjih cenah in najnovejšem kroju. Bogata izbera najnovejših angleških vzorcev.
SVOJI K SVOJIM!

Dr. Pečnik
Dr. PETSCHNIGG
Trst, via S. Caterina štev. 1.
Zdravnik za notranje (splošne) bolezni 8—9 in 2—3 in specijalist za kožne in vodne (spolne) bolezni: 11½—1 in 7—7½.

Zaloga ru- in inozem. vin špirita likerjev in razprodaja na drobno in debelo
JAKOB PERHAUC
Trst, Via delle Acque št. 6, Trst
(Nasproti Caffè Centrale)
Velik izbor francoskega šampanjca, penečih desertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux Burgunder, renskih vin, Mesella in Chianti. Rum, konjak, rasma tganja ter posebni pristni tropinovec, slivovec in brinjevec. Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Raspošiljа se po povzetju. Cenik na zahtevo in franko.
Razprodaja od pol litra naprej. 267

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov.
Izdiranje zobov brez vsake bolečine
Dr. J. Čermák zobozdravnik — V. Tuscher konces. zobni tehnik
TRST
ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Odlikov. mlini LOSONCZ & HATVAN
akc. družba Bors. Misk. & Debrez. Istvan
Največja mlinska obrt Avstro-Ogrske. - Izdeluje vsak dan 70 vagonov. - Akcij. glavnica in reserve 10 mil. K.
Mlini rekonstruirani in spopolnjeni po najmodr. tehniki, izdelujejo najboljše vrst moke.
Glavna zaloga za Trst, Furlanijo, Istro in Dalmacijo
F. LENTIC, TRST, ULICA FELICE VENEZIAN ŠTV. 5. - TELEFON 26-42

::: NARODNA POSOJILNICA IN HRANILNICA v TRSTU :::
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.
NOVA ULICA ŠT. 13, II. NADSTROPJE
sprejema in obrestuje **vloge na knjižice po 4½--4¾--5%**
Daje posojila na menjice in vrednote na mesečna ali tedenska odplačila.
Eskomptuje trgovske menjice. Prodaja srečke na mesečne obroke.

sviranje in vsemu slavnemu občinstvu, ki je pripomoglo do tako lepega uspeha veselice dne 13. t. m.

Tržaška mala kronika.

Trst 18. julija.

Ukradena vreča kave. Policijski agent Jovič je včeraj v prosti luki stečal nekega možaka, ki je nesel na rami vrečo kave, težko 49 kg. Vprašal ga je, kam z vrečo, in oni mu je odgovoril, da mu jo je ukazal nesti tržaški „kapo“ Attilio Cappani, naj jo nese na parnik „Ravenna“, kjer je pa kapitan ni hotel sprejeti. Ker je šlo očividno za tatvino je bil oni možak aretiran. Bil je to 27letni Caffiero Luneda, iz Riminija v Italiji, stanujoč v Zg. Čarboli, aretiran je bil tudi Cappani.

Društvene vesti.

Izredni občni zbor „Dramatičnega društva“ se bo vršil v sredo, dne 23. t. m. ob 8·30 zvečer v gledališki dvorani „Narodnega doma“. Dnevni red: Volitev predsednika in odbora ter slučajnosti. Vsi gg. člani, podporniki in prijatelji gledališča so vabljeni, da se izrednega občnega zbora polnoštevilno udeleže. Odbor.

Pevsko društvo „Kolo“. Nocoj ob 9 pevska vaja.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov v Trstu si ustanovi podružnico v Gorici. Ustanovni občni zbor se vrši v nedeljo, dne 20. t. m. ob 3·20 popoldne „Pri zlatem jelenu“ v Gorici. Na to zborovanje so vabljeni ne le člani društva, temveč tudi narodni zastopniki in drugi prijatelji društva.

Št. Jakobski Sokol. Začasni društveni prostori se nahajajo v prostorih Šentjakobske Čitalnice (v hiši Delavskega konsumnega društva — Campo S. Giacomo 5. I.), kjer vsako soboto od 8 do 10 zvečer in v nedeljo od 10 do 12 dop. eden pooblaščenih odbornikov vpisuje pristopajoče člane in članice ter sprejema članarino.

Odbor.

Nar. del. organizacija

Za kamnolomce in klesarje v Nabrežini priredi NDO zaupni sestanek danes v soboto ob 12·30 popold. v gostilni pri Ivanu Pertotu št. 221 v Nabrežini.

Skupina delavcev v plavžih. Danes, v soboto, ob 7 zvečer društveni shod v prostorih „Gospodarskega društva“ v Skednju. — Tovariši! Agitirajte za mnogoštevilno udeležbo!

Zidarska zkupina NDO. Jutri ob 9 dopoldne odborova seja v društvenih prostorih.

Shod NDO v Mavhinjah. Jutri, ob 10·30 dopoldne (takoj po maši) priredi NDO javen shod na Sokolskem trgu v Mavhinjah. Na shodu se bo govorilo o potrebi in važnosti narodne stanovske organizacije. Delavci v Mavhinjah! Udeležite se shoda v čim lepšem številu! Pokažite, da ste zavedni in da umevate boj, ki ga vodi NDO na korist slovenskega delavstva. Vsi na shod!

Podružnica NDO v Ajdovščini priredi jutri v nedeljo, ob 5 popoldne javen shod pri Bratini v Ajdovščini. Govorijo: dr. Sosič, strok. tajnik Mrak in Dekleva.

Čitalnica NDO. Nekateri ljudje imajo tako dolge prste, da niti časopisov v Čitalnici ne morejo pustiti v miru. Dognalo se je, da so to nečlani NDO, kateri organizacije ne poznajo. Za tatove je najprimernejši kraj — zapor. Naj pazijo, da ne skočijo vanj.

DAROVI.

— Podružnici CMD v Kolonji so za veselico darovali še nastopni: Krpan pecivo, G. Štolfa pecivo, Orel potico, Jošt pecivo, Ukmar pecivo in likerja, Rihtar, Kruš č, Jkrina, Čevna, Blažič vsi pecivo, trgovec Kržič 4 dobitke, g.a dr. Slavikova 2 K, g.a Brimšek biškotinov in škatljo sardel, gostilničar „pri starem Matevžu“ 6 K. Vek. Vrabec 2 K. Srčna hvala darovalcem in darovalkam!

— Na dan godu naših blagovestnikov sv. CM se je vršila domača zabava in cvetlični večer v Društveni krčmi v ulici Lazaretto vecchio št. 31 v prid podružnice CMD št. 5 za prvi mestni okraj sv. Vid. Ob tej priliki se je nabralo K 61. Denar se odpošlje glavnemu vodstvu v Ljubljano. Hvala presrčna vsem darovateljem in darovateljicam.

Vesti iz Istre.

Iz Materije. Povodom domačega opasla priredi „Prostovoljno gasilno društvo“ v Materiji „Plesni venček“ dne 20. julija t. l v prostorih g. Božidarja Kastelca, župana v Materiji. Mnogo užitka in zabave je zagotovljeno.

Čisti dobiček je namenjen za nabavo potrebnega gasilnega orodja.

Listnica uredništva.

G. I. E., Milje: Žal Vam ne moremo ustreči, kajti ono je plačan oglas, na katerega morete Vi odgovoriti kvečjemu v plačanem „Poslanem“ s čemer pa nima uredništvo nič opraviti. Dogovorite se tozadevno z „interatnim oddelkom“ našega lista.

Mali oglasi

Čevljarski pomočnik za mešano delo se sprejme — Cologna in Monte št. 310 v Trstu, Blažič. 1567

V nedeljo dne 20. julija priredijo fantje na Proseku javen ples. 1566

Hišica s 3 prostori, hlevom in vodnjakom se proda v Škednju. — Monte di Servola štv. 674. 1565

Soba meblirana se odda takoj v najem. - Ulica Farneto 43, II., vrata 16. 1568

Javno tombolo s plesom priredi Zavarovalnica goveje živine v Sv. Križu pri Trstu v nedeljo, dne 20. julija. Dobitka: činkvina K 100, tombola K 200. Na obilno udeležbo uljudno vabi Odbor. 1555

Priporoča se, pod novim vodstvom, na novo urejeni hotel „Pri zlatem Jelenu“ v Gorici. Cene zmerne. 1252

Proda se po ceni bicikel na motor z vozičkom. Menjava hitrosti, 3 in pol do 4 HP. — Pojasnila daje Ferfolja — Kavarna Londra. 1562

Pridna in poštena ženska se ponuja za pospravljanje v kaki odvetniški pisarni Pojasnila: Ferfolja, Kavarna Londra. 1562

Mladenič priden za pomagati pri mlekarstvu, se sprejme takoj z mesečno plačo K 40. Hrana, stanovanje in perilo prosto. Mlekarna Bratož v Puli. 1525

Mladih lepih prešičkov ima na prodaj ČERNE v Tomaju štv. 40. 1552

Priporočljive tvrdke.

Brivska dvorana. *Slavnemu občinstvu, posebno iz Rojana in okolice, se priporoča brivska dvorana v ulici Montorsino 7. Za dobro postrežbo jamči Štefan Vukomanović, brivec.*

Pohištvo *in tapetarije po že znano nizkih cenah, katere se ne dobi drugje. Spalne sobe iz vsakovrstnega lesa, rezane od 380 kron naprej. Jedilne sobe od 440 kron naprej. Nova zaloga S. PROD, ul. Squero nuovo 7, I. nadstr. na strani poštne palače. Po dogovoru olajšanje plačevanja.* 1468

Urarna in zlatarna v Trstu, ul. Settefontane št. 10. Po najnižjih cenah se popravljajo ure in zlati predmeti. Popravljajo se budilniki z garancijo po K 1·—. Cajo Squadrani. 905

Čevljarnica „Alla Sartorella“ Trst ulica Arcata štv. 5. — Velika izbera obuvala za gospe in gospode. Sprejemajo se naročila ter poprave. Cene zmerne. 1447

Anton Novak, brivec v Trstu, via Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenj. slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2660

Josip Štolfa mizarski mojster, Trst, ulica Belvedere št. 10. — Izvršuje vsakovrstna mizarska dela. 887

Riccardo Baldassi, Rojan, ulica Rojan št. 7, (poleg „Konsumnega društva“) priporoča svojo mesnico.

Josip Macarol Trst, ulica Conti štev. 38. Prodajalna čevljev. Izdeluje čevlje po meri in sprejema popravila. Cene zmerne.

Priporočam cenjenemu občinstvu svoj buffet Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo, brez aparata, in vsakovrstnega vina. Trst, ulica Sanità štev. 24. (nasproti muzeja Revoltella). Lastnik: JOSIP TOMAŽIČ.

Trst -- kopelj Grljan-Miramar

Salonski parnik „VOLOSCA“ (za 400 oseb).

Vozni red veljaven od 20. julija 1913 do preklica

Odhodi od pomola Sv. Karla v Trstu.

V tednu: Ob 9 1/4 zj., 2 3/4 in 6 1/4 pop. *Povratek iz Grljana:* Ob 12 1/4, 5 1/2 in 9 1/4 pop. — **Ob nedeljah in praznikih:** (Od pomola Sv. Karla): Ob 9 1/4, 11 zj., 2 3/4, 4 1/4, 6 1/4 in 8*) pop. - *Iz Grljana:* Ob 10, 12 1/4 zjut., 3 1/2, 5 1/2, 7 1/4*) in 10 popoldne.

*) Eventualna vožnja

CENE:

Vožnja tja in nazaj	K 1·—,
„ „ „ s kopeljo vred . . .	„ 1·30.
„ „ „ „ „ „ za otroke	„ 1·—,
Samo ena vožnja	„ —·60.
„ „ „ za otroke . . .	„ —·30.

Za naročnike znižane cene.

Andrej Rojic, Trst

ULICA ACQUEDOTTO št. 20

priporoča cenj. občinstvu svojo higijenično

brivnico.

Damam se priporoča za pranje glave in lasna dela.

Salon za gospe

Pranje glave, česanje, barvanje las, izdelovanje in veliko skladišče lasuljarskih del, kakor pletenice, kroketi itd. Priporoča se p. n. gospem

A. ŠEBEK,

asuljar, Trst, ulica G. Carducci štev. 9.

„SPARKLET“

za takojšnjo prirejanje vseh mrzlih šumečih pijač, kakor sodovke, limonade, šumečih belih in rdečih vin, kakor tudi umetnih mineralnih vod z dodatkom mineralnih ploščic

trgovina in industrija železa deln. društvo Greinitz

TRST

Gospodarska zadruga pri Sv. Antonu

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši

v soboto, 26. julija 1913 ob 8 1/2 zvečer v zadružnih prostorih pri Turkih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Odobritev računov za leto 1912.
3. Odobritev računov za leto 1913 do 29. junija t. l.
4. Sklepanje o razpustu zadruge potom likvidacije.
5. Slučajnosti.

SV. ANTON, 21. junija 1913.

Na polnoštevilno udeležbo uljudno vabi

Načelstvo in nadzorstvo

Restavracija „BONVECCHIATI“

Trst, ulica Carlo Ghega št. 17.

Dobra domača kuhinja. Prvovrstna vina in Puntigamovo pivo. Sprejemajo se abonenti na kosilo in večerjo po ugodnih cenah. Priporoča se za obilen obisk in jamči za vse udobnosti in dobro postrežbo

J. VAUPOTIČ.

Prva tržaška tovarna „Cicli Trieste“

G. Mürer, ulica Chiozza št. 18.

Zaloga vseh novosti. Gumijevi plašči in cevi, pripadki in komadi za izmeno. Absolutno konkurenčne cene. Olajšanja pri plačevanju. Kolesa „Racer“ od K 130·— naprej, najboljša ljudska kolesa.

Popravila se izvršujejo pod garancijo točno in po nizkih cenah.

Novi „Berson“ podpetnik iz gumija

stavlja v ozadje vse druge. - Bolj trpežno nego usnje. - Prožno. - Varuje živce in hrbtni mozeg

Bersonwerke, Dunaj VI.

Aristide Gualco - Trst

via S. Servolo 2. — Telefon 27-38

Odlikovana tovarna (z zlato svetinjo) cevi in cementnih plošč, teracov in umetnega kamna.

Sprejema vsakovrstno delo v cementu. Cene zmerne, delo točno.